

„Az Úr közel!”

Magyarországi Egyházak
Ökumenikus Tanácsának
Szövetsége

A MAGYARORSZÁGI EGYHÁZAK ÖKUMENIKUS TANÁCSA
MISSZIÓI ÉS EVANGELIZÁCIÓS BIZOTTSÁGÁNAK HÍRLEVELE

2019. május

A MEÖT közelgő eseményei:

- Május 13. hétfő 10.00: Kihelyezett Missziói Bizottsági Ülés (Pápa)
- Május 15. szerda 10.00: Theologiai Szemle szerkesztőbizottság szervezésében Szakfolyóiratok találkozója (MEÖT Székház)
- Június 6. csütörtök 14.00: Elnökségi ülés
- Június 6. csütörtök 15.00: PIKNIK, Pünkösdi Ökumenikus Ifjúsági Est

Egy édesanya imája

Amikor egy anya térdre borul,
S imában Istenhez fordul,
Akkor csak egy kérése van,
Hogy a gyermeke éljen boldogan.

Hisz ő egy ajándék,
Számára ő a legnagyobb érték.
Kínálhatnának neki sok kincset,
Ő visszautasítaná mindet.

Mert egy anya csak a gyermeke után vágyakozik,
Akiért mindig tiszta szívből imádkozik.
S kéri Isten segítségét,
Hogy őrizze meg gyermeke egészségét.

Hogy jóra való ember legyen,
Szüleitől sok példát vegyen.
Az Úr formálja őt,
S adjon neki az élethez sok erőt.

Legyen tisztelettudó és szeressen másokat,
De az Úr bocsássa meg neki a majd elkövetett hibákat.
Mert nincs senki sem tökéletes,
S minden ember a maga módján vétkes.

Hiszen egy anya nem foghatja mindig a gyermeke kezét,
Nem irányíthatja örökké életét.
Csak az ima marad,
Ami egy anyának biztonságot ad.

Mert tudja, hogy az Úr vigyáz minden emberre,
Szülőre és gyermekekre.
És az Ő kezében van minden élet,
Ezért nincs más amit kérhet.

Erről szól egy édesanya imája,
S kezét összekulcsolva száll fel a hálája.
Megköszönve Istennek azt az életet,
Melyben értékes emberré formálja a gyermeket.

Kovács Bettina

Hírlevelünkbe a májusi havi áhítatokat

Nemeshegyi Zoltán

a MEÖT Missziói Bizottságának elnöke

írta

Megfáradástól a helyreállításig Igetanulmány 1Kir 19,1-18. alapján

Ebben a történetben azt látjuk, hogy nagy embereket is megszállhat a csüggedés, a félelem és a megfáradás.

I. Lássuk Illést először a rekettyebokor alatt.

Jezábel fenyegetése elől futott ide. Megijesztette Jezábel üzenete: „*Jezábel követet küldött Illéshez ezzel az üzenettel: Úgy bánjanak velem az istenek most, és ezután is, hogy holnap ilyenkorra azt teszem veled, ami azokkal történt!*” (2. vers). Nagyon meglepő, hogy Illés, aki tegnap még, mint Isten ügyéért hevílő bátor harcos áll előttünk a Kármel hegyén, most gyáván menekül egy pogány asszony bosszúja elől. Ebből azt láthatjuk, hogy a legkiválóbb személyek is csak addig voltak rettenthetetlenek, amíg az Urat maguk mellett érezték. Illés most úgy járt, mint később Péter a tengeren: „*Amikor az erős szélre figyelt, megijedt*” (Mt 14,30.) és ezért süllyedni kezdett.

Íme, van ilyen mélység azok életében is, akik magukat, mint Illés, egészen az Úr rendelkezésére adták. Illés nem halhatott meg a rekettyebokor alatt. Az Úr angyala eljött hozzá kétszer is. Tapintatosan felköltötte és evésre, ivásra buzdította. Csodálatos az Úr gondviselése Illés életében, Kerit patakja mellett (1Kir 17,1-7.), Sareptában (1Kir 17,8-24.), és most a rekettyebokor alatt is. Hollók, özvegy vagy angyal által táplálja.

De csodálatos az a táplálék is amit Ő ad. Erő feletti útra teszi alkalmassá az embert.

Ilyen tápláló ereje van az Ő igéjének is. Az Úr Jézus ezzel élt a pusztában negyven napig. Élünk vele minden nap, akkor lesz elégséges erőnk az élet és szolgálat rögös útjain végighaladni, próbákban, kísértésekben megállni.

II. Lássuk Illést a Hóreb barlangjában.

A Hóreb és a barlang még Mózes idejéből az Úr szent helyeként volt ismert. Itt búsul most Illés az Úr ügyéért, és talán a maga életéért is. Az Úr sokszor megmutatta már szolgálóinak, hogy nem kell az em-

bernek féltetni az Ő ügyét. Ő hadakozik önmagáért és szolgáláért is. Ezt mutatta meg Illésnek is a barlang bejárata előtt, a nagy erős szélben, a földindulásban és a tűzben. Ezek a természeti erők bizonyítást tesznek Isten erejéről és hatalmáról, de mint látjuk, ezekben nem volt benne az Úr. A halk és szelíd hangban hallatta az Úr Illéssel szavát.

Először fölteszi előtte a kérdést: „Mit csinálsz itt, Illés?” (9. 13. vers). Ebből a kérdésből megérti Illés a szelíd felelősségre vonást is. Miért menekültél el szolgálati helyedről, amikor ott még tennivalód van? Erre a kérdésre tör ki Illésből mind az, ami miatt megkeseredett és megfáradt ember lett: „Nagyon buzgókodtam az Úrért, a

Seregek Istenéért, mert Izrael fiai elhagyták szövetségedet, lerombolták oltáraidat, prófétáidat pedig fegyverrel ölték meg. Egyedül én maradtam meg, de az én életemet is el akarják venni.” (14. vers).

Az Úr nem hagyja helyben magatartását, nem is kicsinyli le azokat a körülményeket, amelyek között ide jutott, de Illésnek nem lehet a barlangban maradni. Egy újszövetségi igével szólva: „A lámpást sem azért gyújtják meg, hogy a véka alá, hanem, hogy a lámpatartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házban.” (Mt 5,15.)

III. Illés panaszkodására három komoly és szép megbízatással válaszol az Úr.

Először is vissza kellett térni az ő útján oda, ahonnan kimozdult. „Menj, kelj ismét útra a pusztán át.” (15. vers). A lelki egyensúlyból kimozdult embernél is mindig ez az első. „Emlékezzél tehát vissza, honnan estél ki, térj meg, és tedd az előbbiekhöz hasonló cselekedeteidet, különben elmegyek hozzád és kimozdítom gyertyatartódat, a helyéből, ha meg nem térsz.” (Jel 2,5.)

Királyokat kellett felkenni: „Hazáélt Arám királyává, aztán Jéhut, Nimsi fiát Izrael királyává, Elizeust pedig kend fel prófétává magad helyébe!” (15-16. vers) Nagyon szép és megtisztelő megbízatást kapott az Úrtól. Sokkal jobb volt ez, mint csüggedten meghalni.

Végül azt is tudomására hozta Illésnek az Úr, hogy van még Izraelben hétezer ember, akik nem hajtottak térdet a Baalnak. Tehát nem igaz, hogy csak egyedül maradt meg.

Illésről jobbat gondolt az Úr, mint a rekettyebokor alatt csüggedt lélekkel meghalni. Miután hűséggel elvégezte minden feladatát, magához vette őt. Bizonyára örült neki, hogy az Úr nem hallgatta meg a fenyőfa alatt mondott elkeseredett imádságot.

Fókuszban a migráció

Budapest – A *Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa* (MEÖT) meghívására „*Migráció és Európa jövője*” címmel tartott előadást ORBÁN BALÁZS, a Miniszterelnökség parlamenti államtitkára az ökumenikus tanács székházában, április 15-én.

A MEÖT *Vallásközi Dialógus Bizottsága* szervezésében megrendezésre kerülő nyílt bizottsági ülést FISCHL VILMOS MEÖT főtitkár és SZENTPÉTERY PÉTER, a bizottság elnöke nyitotta meg.

ORBÁN BALÁZS előadásában a népvándorlás kérdését ismertette. A Miniszterelnökség parlamenti államtitkára elmondta, hogy az ENSZ felmérése alapján ma közel 260 millió ember él és dolgozik hazájától különböző országban. A *Migrációkutató Intézet* volt igazgatója kifejtette, hogy ebben a számban a legálisan külföldön dolgozó vendégmunkások is benne vannak, azonban meglátása szerint az adat kifejező, hiszen rámutat a gyorsuló társadalmi változásra. ORBÁN BALÁZS az átalakulás intenzitását szemléltetve megemlítette, hogy a fenti számot 2000-ben az ENSZ még 2050-re prognosztizálta. Mint kifejtette, mára a világszervezet 2050-re történő előrejelzése szerint a legális és illegális bevándorlók száma 500 millió fő lehet.

A parlamenti államtitkár elmondta: „*A 2015–16-ban Magyarországra érkezettek többsége nem volt menekültnek tekinthető*”. A világ népmozgását tekintve ORBÁN BALÁZS megjegyezte: „*Ma 70–80 százalék között mozog az a szám, akik jogi értelemben nem tekinthetők menekültnek*”. Az államtitkár kitért arra, hogy a menekültekre vonatkozó jogi szabályozás meglátása szerint idejétmúlt, hiszen az a 20. századi kérdésekhez és nem a jelenlegi helyzethez igazított.

„*Álszentek is vagyunk, mert nem a legrászorultabbakon segítünk, hanem másokon, azok közül is elsősorban azokon, akik képesek rá, hogy Európába jöjjenek*” – fogalmazott ORBÁN BALÁZS az európai és más kontinensek humanitárius és szociális alapú akcióival kapcsolatban. A *Migrációkutató Intézet* volt igazgatója elmondta, hogy 2017-ben indított *Hungary Helps Program* Magyarország szerepvállalását és segítségnyújtását szervezi a világ migrációs kibocsátó területein. ORBÁN BALÁZS hangsúlyozta, hogy programjuk arra irányul, hogy a kibocsátó országokban, az ott megtalálható egyházi és más szervezetekkel történő együttműködés keretében próbáljanak segítséget nyújtani a rászorulóknak.

A kulturális és társadalmi kohézió kérdésére kitérve az előadó kifejtette, hogy a népvándorlásszerű migrációs mozgások az előző évtizedekhez képest abban hoztak újdonságot, hogy míg régebben a migráció individuális volt, addig ma csoportos népmozgásról beszélhetünk. „*Régen jellemző volt, hogy az érkezők a fogadó ország kulturális, szociális rendszereire nyitottságot mutattak*.” A 21. századi migrációs mozgásról ORBÁN

BALÁZS elmondta, hogy véleménye szerint „ennek az ellenkezője a jellemző. Az érkezők csoportként gondolnak magukra. Nem a fogadó közeg kulturális mintázatait szeretnék átvenni, hanem a saját, meglévő kulturális mintázataiknak szeretnék a fogadó országban helyet csinálni. Ebből következően nagyon komoly kulturális feszültségek láthatóak.”

ORBÁN BALÁZS beszélt az Európai Unión belül érzékelhető felfogásbeli megosztottságról is. A parlamenti államtitkár elmondta, hogy míg Nyugat-Európa a maga korábbi integrációs politikájának is köszönhetően az integrációt hirdeti, addig Közép- és Kelet-Európa a határvédelem mellett érvel. A parlamenti államtitkár szerint ebben a közeljövőben nem lesz megegyezés, ezért alapvetően a közös pontokat szükséges keresni. Ilyen az „illegális, kontrollálatlan migrációval szembeni zéró tolerancia”, a helyben történő segítségnyújtás és a humanitárius segítségnyújtás újragondolása.

A MEÖT Vallásközi Dialógus Bizottsága által szervezett nyílt bizottsági ülés hozzászólásokkal, kérdésekkel zárult.

Szöveg és fotó: Galambos Ádám

Forrás: https://www.evangelikus.hu/fokuszban-migracio?fbclid=IwAR3gLLehVYXmbkp43S_4HHsl2Wec4VX4llpMrg7j-mgfvfUx0PrySvol0gl

Háború – Keresztény szemmel

Budapest – A háborúk indításának ideológiai hátterét járta körül a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Szociáletikai Bizottsága és a Nemzeti Közsolgálati Egyetem közös konferenciája, amely a *Keresztény teoretikusok, államférfiak és katonák háború elméletei* címet viselte. A 2019. április 25-én tartott konferencián a meghívott előadók sokrétű, színes betekintést adtak a témába.

UJHÁZI LÓRÁND előadása a *Kritikai észrevételek Szent Ágoston „háború elméletehez”* címet viselte. Elmondta, hogy a 4. századi egyházatyák közül kiemel-

kednek SZENT ÁGOSTON háborúra vonatkozó értekezései. Az igazságos háború tan atyjának tartott Ágoston azonban az ismert *ius ad bellum* (háborúba vonulás joga) és a *ius in bello* (háborúban betartandó normák) mellett még számos eleme és szempontja van az ágostoni örökségnek, hangsúlyozta az előadó, hogy ezeket a későbbi elemzésekben nem sokszor veszik figyelembe. Tisztázta ÁGOSTON munkásságának megértését segítő alapparadigmákat, valamint, hogy a szerző életére milyen hatással voltak a megélt háborúk, a barbárok támadásai, valamint az, hogy Krisztus második eljövetele (parúzia) az 5. századra sem következett be.

Az előadó bemutatta azokat az ókori és keresztény munkákat és szerzőket (*Szentírás, PLATÓN, ARISZTOTELÉSZ, CICERO, TERTULLIANUS, SZENT AMBRUS, LACTANTIUS, ÓRIGENÉSZ* és a manicheista tanokat), amelyek valószínűsíthetően hatást gyakoroltak Szent Ágoston háborúról alkotott koncepciójára. Vizsgálta az emberi élet kioltásának etikai dilemmáját boncolgató korai műveit, és összehasonlította azokkal a késői írásaival, amelyekben a háborúról már „összefüggőbb” elméleteket dol-

gozott ki. Különösen fontos forrásként kezelte a *De Civitate Dei* című főművét. Megállapította, hogy a szerző feltárta a nagy római háborúkat, görbe tükröt tartott társadalma számára, saját korának háborúit értékelte, filozófiai reflexiót adott és próbált megfogalmazni örök elveket, de ezeket mindig kora társadalmában élve saját korához próbálta igazítani.

Ágoston fontos hatással volt a későbbiekben AQUINÓI SZENT TAMÁSRA, aki *Summa Theologiae* című művében sokat idézte őt. Megállapította, hogy a keresztény háborúelmélet megalkotója jogosnak tartotta az erőszak alkalmazását szent célok érdekében. Épp ezért sokszor ellentmondásba keveredik, mert egyesekre azt mondja, hogy ez jó, isteni terv, másokra azt mondja, hogy rossz, ördögi, azaz alapvetően nem szabad embert ölni, de az isteni vagy uralkodói tekintély felmentést adhat ez alól.

Ezután FISCHL VILMOS *A háború felfogás változásai Luthernél* című előadása következett. Megállapította, hogy „Luther teológiájában kétféle kormányzás jelenik meg, mellyel az Isten által kormányzott világ egészének két területét különbözteti meg. Az egyik kormányzás Isten országa, ahová azok tartoznak, akik hisznek Krisztusban. A másik kormányzás, a világ kormányzása pedig a nem keresztényekre vonatkozik. Luther élesen megkülönbözteti a kétféle kormányzást. A világi felsőbbtség kezébe a kardot adja a külső rend és a béke fenntartásáért. A Krisztus kormányzásához tartozóknak

nincs szükségük a világi kardra és a világi jogra. Ha tehát minden ember keresztény lenne, akkor nem lenne szükség se királyra, se kardra, hiszen a világi törvények nem az igaz emberek ellen, hanem a törvénszegők és bűnösök ellen vannak. A világi kormányzásban azonban a béke fenntartásához szükség van törvényre és kardra, a világi hatalomgyakorlás eszközeire, melyek nélkül a rend elképzelhetetlen volna. A kétféle kormányzás, két különböző uralmat gyakorol, jelesen a lelki uralmat, és a világi uralmat. A lelki uralom vezeti az embereket Krisztus uralma alá, a világi uralom pedig, a törvénszegők féken tartásával, a béke biztosításra törekszik. E két világot nem szabad összekeverni, hiszen aki a világot az evangéliummal kíváná irányítani, az teret engedne a törvénszegőknek, elszabadítaná az emberi lélekben megbúvó vadállatot. Ha pedig az egyházi dolgokat a világi karddal kívánánk megoldani, annak az egyházon belüli képmutatás lenne az eredménye, mivel hitre senki sem kényszeríthető.”

Luther korában az egyház és állam nem vált el egymástól, a vallás mindenféle kapcsolatot meghatározott, hiszen az állam az egyházzal együtt átfogta a társadalmat. LUTHER számára azonban fontos volt, hogy minden kérdésben Isten kormányzása érvényesüljön és az evangélium kerüljön a középpontba. De Isten nem bízta meg az egyházat a kormányzással, mert a világot nem lehet az evangéliummal kormányozni, a világ pedig alkalmatlan a lelki kormányzásra a kard miatt. Az előadó megállapította, hogy ma sem létezhet világi hatalom Isten tudta és megengedő akarata nélkül, az ő akarata azonban kifürkészhetetlen sok kérdésben. De tudjuk, hogy az élet és a halál abszolút ura bármilyen hatalmat megdönthet, azt az ember nem döntheti meg magától. Tudjuk, hogy Isten néha büntetésnek szánja a megválasztott vezetőt, máskor pedig a vezetettek javát szolgálja vele. Megtiszteltetés a keresztényeknek, ha hitük miatt Krisztussal együtt szenvedhetnek, vele együtt keresztet hordozhatnak. Állampolgároként jogunk van békés keretek között jogokat követelni, de fegyveres lázadásra Isten törvénye nem ad felhatalmazást – írta LUTHER a parasztfelkelésekre reagálva, amely szerinte az isteni törvény ellen való lázadás volt, az üdvösség kockáztatása, olyan cselekedet, amelyet keresztény ember nem tehet. ([Az eredeti cikk mellékletében a teljes tanulmány elolvasható.](#))

BODA MIHÁLY *Az igazságos háború elméletének újrafelfedezése a 20. század második felében Paul Ramsey etikájában* címmel tartott előadást. Beszédében végigvette az igazságos háború elméletének eredetét. Megállapította, hogy annak kezdete már a sumérok és asszírok idején, tehát több mint 2500 évvel Krisztus előtt írásos formában olvasható (Assur isten parancsa megtámadni egy másik városállamot), később a Bibliában láthatjuk, hogy Izraellel az Úr harcba száll. Görögök és rómaiak lejegyzéseiben is olvasható, hogy a külső ellenséggel szemben mindig a saját igazságosságuk megvédése érdekében harcolnak. A középkori retorikát alapvetően SZENT ÁGOSTON munkássága határozta meg, és ezzel vallási

kontextusba került az elmélet. ÁGOSTONT követően a keresztény gondolatok, egyre kisebb súllyal, de egészen a 17. századig, HUGO GROTIUSSzal bezárólag, meghatározták a háború igazságosságáról való gondolkodást. GROTIUS után azonban a háborús igazságosság témájában előtérbe kerültek a szekuláris elméletek (KANT), és azokon belül is a nemzetközi jogon alapuló elképzelések (EMERICH VATTEL).

A 20. század 60-as és 70-es éveiben viszont a nemzetközi jogi megközelítések mellett ismét megfigyelhetjük a vallási vagy filozófiai alapokon álló elméletek újjáéledését, amely között el-

sőként kell említeni PAUL RAMSEY keresztény indíttatású (református/metodista), és MICHAEL WALZER szekuláris perspektívájú írásait. A két szerző hasonló események hatására alkotta meg a saját igazságos háború elméletét, amelyben különböző válaszokat adtak a háborús igazságosság olyan kihívásaira, mint hogy milyen esetekben igazságos háborút indítani (a háborúindítás problémája és az igazságos ok problémája), vagy hogy miképpen lehet elkülöníteni a háborúban támadható személyeket a nem támadható személyektől nem (a diszkrimináció problémája).

KAISER FERENC „Isten és a tengeri hatalom” – A vallás befolyása Alfred Thayer Mahan hadelméleti munkásságára címmel a modern tengeri hadelmélet megszületéséről beszélt. Megtudtuk, hogy az amerikai teoretikus hivatásos tengerésztsztként buzgó és meggyőződéses episzkopális keresztény is volt, aki hite szerint hazája érdekében dolgozott. A családjából hozott mély vallásossága – különösen lelkész nagybátyja, az egyháztörténész MILO MAHAN volt az ifjú Alfredra nagy hatással – jól tetten érhető hadelméleti munkásságán is. Az előadás MAHAN hadelméleti, illetve vallásos írásaira támaszkodva mutatta be munkásságát. Megállapításra került, hogy MAHAN egy olyan korban élt, ahol alapjaiban változott meg a technikai forradalom hatására a tengeri hajózás, hiszen a vitorla hajtotta fa építésű hajókat felváltották a fémépítésű, páncélozott, gőzmeghajtású, robbanótöltetes hajók.

MAHAN rengeteget írt, elemezte a háborúkat, de közben számos művében kifejtette, hogyan kell helyesen keresztényként élni. Rengeteget idézett a *Bibliából* és ezt véresen komolyan is gondolta életvitelében is, sőt a hit terjesztését alapvető feladatnak tartotta.

Az előadás után FORGÁCS BALÁZS *Morus Tamás (Thomas More) és B. H. Liddell Hart elméletei az indirekt hadviselésről* című referátuma következett. A háborús akaratérvényesítés indirekt módjának (kifárasztásra törekvés) egyik első forrása MORUS TAMÁS (THOMAS MORE) (1478–1535) *Utópia* (1515–1516) című műve. A katolikus hite miatt VIII. HENRIK parancsára kivégeztetett és a 20. században szentté avatott koraújkori államférfi egy általa elképzelt ideális világ, a Sehol-sziget bemutatása során a szigetlakók hadügyét is ábrázolta. A szigetlakók háborúról alkotott nézeteit tekintve komoly különbségek mutatkoznak a korabeli Európában jelentkező felfogásoktól, ugyanis a kommunisztikus társadalomban, uniformizált világban élő seholszigetiek nem szeretik az erőszakot, de a háborúik során a fegyveres erővel történő akaratérvényesítés mellett nem-katonai eszközöket (ideológiai, gazdasági nyomásgyakorlás, szövetségkötés keresése) is felhasználtak ellenségeikkel szemben.

Az *Utópia* hadelméletének bemutatása mellett az előadó párhuzamot keresett a 20. század egyik legnagyobb hatású angolszász katonai teoretikusa, B. H. LIDDELL HART (1895–1970) *Stratégia* című művé-

ben megfogalmazott hadviselési elvekkel is (erőforrások koordinálása, stratégiai helyzet elemzése, alternatív célpontok, összeköttetés elvágása, megosztott előrenyomulás).

Kultusz- és vallásszabadság a haderőben című előadásában KLISZEK NOÉMI arra kereste a választ, hogy a vallás és a lelkiismeret szabad gyakorlása terén a történelem során milyen jogok fogalmazódtak meg. Mivel a történelem során e téren számos visszaélés volt, ezért a demokratikus államok jogalkotása, végrehajtása, vagy akár a jogszolgáltatási fóruma érzékenyen reagál a kérdésre.

A lelkiismereti és vallásszabadság hatványozottan fontos terület a fegyveres testületeken belül. A kultusz kapcsán az egyes fegyvernemeknek régi hagyománya van, a vallási közösségek hivatalosan jelen vannak a fegyveres testületekben, a jogalkotó pedig biztosítja mind egyéni, mind közösséگیleg a vallásgyakorlást. Ugyanakkor számos nyitott kérdés merül fel, amely a kultusz formájának időszerűségét, a vallási közösségek és az állam együttműködési formáit illeti. Az előadásban nemzetközi összehasonlításban, de alapvetően a *Magyar Honvédségben* megvalósuló kultusz- és vallásszabadságot, morális alapokat mutatta be KLISZEK NOÉMI, a kérdés nagy teoretikusainak kritikai reflexióin keresztül.

Felvetődött az integráció kérdése, meghatározásra került a vallás definíciója (az élet kérdéseire ad válaszokat, áthatja a kultúrát, alapvető emberi értékeket alakít ki, a világot a humánus irányába mozdítja el). A missziókban fontos morális alap az önfegyelem. Az előadó méltatta a *Tábori Lelkészi Szolgálat* jelentőségét is.

OROSZ GÁBOR VIKTOR *Ellenállás és megadás. Dietrich Bonhoeffer gondolatai a háborúról és az erőszakról* című előadásában DIETRICH BONHOEFFER (1906–1945) evangélikus teológus és mártír munkásságáról szólt. BONHOEFFER életén és teológiáján keresztül mutatta be a háború és az erőszakalkalmazás lehetőségét és lehetetlenségét, és azt, mi vitte őt a tudatos felelősségvállalás és pacifizmus felé.

BONHOEFFER 1934-ben ökumenikus konferencián vett részt a dániai *Fanø*-ben, ahol megtartotta híres beszédét, amelyben olyan nemzetközi összefogást követel, amely kiveszi az emberek kezéből a fegyvereket: „Nem irányíthatjuk fegyvereinket egymásra, mert tudjuk, hogy így Krisztusra fogunk őket.”

ADOLF HITLER hatalomra jutásával egy időben BONHOEFFER csatlakozott az egyházon belüli ellenzékhez. Szembefordult az egyház és az állam fel-tétlen együttműködésének lehetőségével, és az elsők között ismerte fel a zsidókérdést. Ebből az időből származik híres mondata: a kerék a küllök közzé eshet [es gelte dem Rad in die Speichen zu fallen], az egyház feladata tehát nem csak az lehet, hogy „bekötözze a kerék alá került sebesülteket, hanem az is, hogy botot dugjon a küllök közé”.

BONHOEFFER 1940-ben felmentést kért a katonai szolgálat alól és konspiratív

tevékenységet folytatott sógorával, HANS VON DOHNANYIVAL, RÜDIGER SCHLEICHERREL, valamint testvérével KLAUS BONHOEFFERREL együtt. 1943. április 5-én letartóztatták, a *Wehrmacht* vizsgálati fogságába került *Berlin-Tegelben*. Ebben az időben írta leveleit EBERHARD BETHGENEK, amelyek a *Börtönlevelekben* (Widerstand und Ergebung) jelentek meg. [\(Az eredeti cikk mellékletében a teljes tanulmány elolvasható.\)](#)

PADÁNYI JÓZSEF *Ókori kínai klasszikusok a háborúról* című értekezésében a *Nemzeti Közszolgálati Egyetem* kutatói által a kínai hadtudományi irodalom tizenhat remekének gyűjteményes kiadását elemezte. Az írásokban található, a vezetéssel, a háború alapjaival, elméletével és eszközeivel foglalkozó, máig érvényes megállapításokat fogalmazta meg.

A 2000–2500 évvel ezelőtt született gondolatokból kiderült, hogy a háborúra már akkoriban is az ország legfontosabb ügyeként tekintettek és a sikerhez öt dolgot tartottak fontosnak, így a Taót, az ég, a föld, a hadvezér, a törvény erejét.

Megállapítást nyert, hogy a háború okai: a hírnév, haszon, gyűlölet, belső zavargás, éhínség lehetnek. A háború fajtái az igazságos háború, az erős háború és a kevély háború. A háború sikere: a honi területen a lakosság életfeltételeinek megőrzése háború idején, a győzelembe vetett hit megőrzése, az embervesztesség minimalizálására való törekvés és a saját területek katonai biztonságának, politikai stabilitásának megőrzése.

Fontos tanács volt, hogy a veszedelmek elhárításában jeleskedő hadvezér az ellenség felbukkanása előtt ragadja magához a kezdeményezést, ossza meg az ellenséget, keressen szövetségeket. Aki jártas a hadsereg alkalmazásában, nem verbuvált másodjára és nem szállíttat élelmet harmadjára. Hangsúly került arra is, hogy nem a fegyverek az első, minden más megelőzheti a harcot, így például a víz és élelem megvonása az ellenségtől.

A hadvezér az ország pillére, a halál hivatalnok. Pozitív jellemvonásai a következők: bátorság, bölcsesség, emberségesség, szavahihetőség, példaadás, hűség. A hadvezér negatívuma a mohóság, a féktelenség, a féltékenység, az önteltség, az önkritika hiánya, a lustaság, a döntésképtelenség, a léhaság, a gyávaság, a fecsegés és a mértéktelen italozás. A fejedelem képviseli a politikát, mellette a hadvezér a katonai vezető, aki a politika alá van rendelve, van olyan eset, amikor ellentmondhat a fejedelemnek (inkább meghal, de nem állomásoztatja seregét védtelen helyen, nem küldi hadseregét megnyerhetetlen csatába, nem fordítja a hadseregét a lakosság ellen).

Az előadásokból e-book formájában könyv jelenik majd meg a nyáron. Az alkalom fogadással ért véget.

Szöveg és fotó: Horváth-Bolla Zsuzsanna

Forrás: https://www.evangelikus.hu/haboru-kereszteny-szemmel?fbclid=IwAR0uyNYQnVbM7YAiFOhvDQ6fcnLoyPv-npFe9IG_XmTiKPucr3kNSfOKv7g

Kedves Testvéreink!

Havi hírlevelünkbe, amely számos felekezet gyülekezeteibe, gyülekezeti tagságának körébe jut el elektronikus úton, szeretettel várjuk ökumenikus tárgyú híreiket, beszámolóikat!

Együttal felhívjuk kedves figyelmüket, hogy a hírlevél e-mailben továbbküldhető, illetve, ha van olyan ismerősük, aki havonta szeretné megkapni a hírlevelet, akkor a MEÖT e-mail címére (oikumene@meot.hu) küldött levélben adják meg az e-mail címet, és a következő hónaptól eljuttatjuk a hírlevelünket!

Testvéri szeretettel:
„Az Úr közel!” hírlevél szerkesztői

A MAGYARORSZÁGI EGYHÁZAK
ÖKUMENIKUS TANÁCSA MISSZIÓI ÉS
EVANGELIZÁCIÓS BIZOTTSÁGA

**ÖKUMENIKUS
LELKÉSZI ÉS
MUNKATÁRSI
KONFERENCIÁT
SZERVEZ**

RÉVFÜLÖP, 2019. JÚNIUS 24-28.

JELENTKEZÉS ÉS RÉSZLETEK:
[HTTP://MEOT.HU/INDEX.PHP
/MISSZIO-M](http://meot.hu/index.php/misszio-m)

**ÖKUMENIKUS LELKÉSZI/MUNKATÁRSI KONFERENCIA
RÉVFULÖP, ORDASS LAJOS OKTATÁSI KÖZPONT
2019. június 24-28.**

„Térjetez meg, mert elközelített a mennyek országa!” (Máté 4,17)

Az idők jelei

Hétfő 16:00-tól érkezés, szoba elfoglalása

18:00 Vacsora

19:00 Igehirdetés - Dani Eszter, református lelkész, MRE Missziói irodavezető

Kedd 8:00 Imaközösség - Szeverényi János, a MEE országos missziói lelkésze

8:30 Reggeli

9:15 Igetanulmány - Vető István, evangélikus lelkész /Zsoltárok 90./

10:00 Szünet

10:30 Előadás - Dr. Gonda László, református lelkész, DRHE egyetemi docens - *A misszió és az*

Egyházak Világtanácsa

11:20 Szünet

11:50 Fórum

12:30 Ebéd

17:00 Csoportfoglalkozások

18:00 Vacsora

19:00 Igehirdetés - Dani Eszter

Szerda 8:00 Imaközösség - Pintér Imre, pünkösdi lelkipásztor, az MPE alelnöke

8:30 Reggeli

9:15 Igetanulmány - Czövek Tamás, PTF főiskolai docens /Zsoltárok 82./

10:00 Szünet

10:30 Előadás: Uzonyi Barnabás, baptista lelkipásztor - *Ébredés az iráni emberek között*

11:20 Szünet

11:50 Fórum

12:30 Ebéd

17:00 Csoportfoglalkozások

18:00 Vacsora

19:00 Igehirdetés - Dani Eszter

Csütörtök 8:00 Imaközösség - Gyurkó József, ny. metodista lelkipásztor

8:30 Reggeli

9:15 Igetanulmány - Csernák István, ny. metodista szuperintendens /Zsoltár 42./

10:00 Szünet

10:30 Előadás: Demkó Balázs, görög katolikus pap - Gyülekezetépítés szórványban

11:20 Szünet

11:50 Fórum

12:30 Ebéd

13:00 Fakultatív kirándulás Balatonszentgyörgyre - Szentúrmiai Róbert orthodox parókus

17:00 Csoportfoglalkozások

18:00 Vacsora

19:00 Igehirdetés - Dani Eszter

Péntek 8:00 Imaközösség - Nemeshegyi Zoltán, baptista lelkipásztor, a BTA docense

8:30 Reggeli

9:15 Igetanulmány - Lőrök Levente, baptista lelkipásztor /Zsoltárok 80./

10:00 Szünet

10:30 Úrvacsorai istentisztelet - Szeverényi János

12:00 Ebéd - Elutazás

Csoportvezetők: Szeverényi János, Prókai Árpád, Cartoletti Norbert, Gyurkó József, Nemeshegyi Zoltán

MAGYARORSZÁGI
EGYHÁZAK
ÖKUMENIKUS TANÁCSA
THEOLOGIAI
SZEMLE
SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

SZAKFOLYÓÍRAT
TALÁLKOZÓ
MÁJUS 15.,
SZERDA 10:00

HELYSZÍN:
1117 BUDAPEST,
MAGYAR TUDÓSOK KRT. 3.
Első emeleti tanácsterem

PROGRAM:

10:00-10:05 Főtitkári köszöntő -

Dr. Fischl Vilmos

10:05-10:15 Elnöki megnyitó -

Dr. Kádár Zsolt

Moderátor -

Dr. Bóna Zoltán, főszerkesztő

**10:15-10:35 A teológiai tudományosság
közlésének igénye, fontossága, lehetősége
és módszere -**

**Dr. Hodossy-Takács Előd, a Collegium
Doctorum folyóirat felelős
szerkesztőjének előadása.**

Bemutakozó szakfolyóiratok:

10:35-10:40 Teológia -

Dr. Kránitz Mihály

10:40-10:45 Lelkipásztor -

Dr. Orosz Gábor Viktor

10:45-10:50 Vallástudományi Szemle -

Dr. Horváth Orsolya és S. Szabó Péter

10:50-10:55 Sapientiana -

Dr. Tóth Beáta

10:55-11:00 Szolgatárs -

Sinka Csaba

11:00-11:05 Evangélikus Nevelés -

Dr. Tratnyek Magdolna

„...egyértés legyen közöttetek Jézus Krisztus akarata szerint, hogy egy szájjal dicsőítsétek a mi Urunk Jézus Krisztus Istenét és Atyját.”

(Róm 15,5b-6)

PIKNIK

PÜNKÖSDI ÖKUMENIKUS IFJÚSÁGI EST
2019. JÚNIUS 6. - CSÜTÖRTÖK

ÖKUMENIKUS FOCIKUPA: 15:00-17:00

KONCERTEK

17:00 Budapesti dicsőítő csapata baptista zenekar

17:45 MKK katolikus zenekar

18:30 MIX metodista zenekar

19:00 Igehirdetés Kondor Péter evangélikus püspök

19:45 TRE dicsőítő csapat református zenekar

20:30 OIM pünkösdi zenekar

21:30 M.Is.K.A evangélikus zenekar

22:00 Taizé ima

MEÖT KÁPOLNA ÉS UDVAR

BUDAPEST, MAGYAR TUDÓSOK KRT. 3.

AZ ALKALMAT A MAGYARORSZÁGI EGYHÁZAK ÖKUMENIKUS TANÁCSA (MEÖT) IFJÚSÁGI BIZOTTSÁGA SZERVEZI

A program ideje alatt kávézó, társasjáték, csocsó, valamint pingpong bajnokság várja az érdeklődőket!

